

Antal Attila

Húsz év – két nyilatkozat

Az MSZP 1989 októberében és az MSZP 2009 őszén

1989-ben őszén az MSZMP átadta helyét az MSZP-nek, s erről az eseményről egy kongresszusi állásfoglalás és egy nyilatkozat is született. Az MSZMP XIV. és az MSZP első kongresszusán, a Magyar Szocialista Pártról született állásfoglalás legfontosabb részeit alább közöljük. Mellette pedig – a 20 éves évforduló kapcsán – közreadunk egy *elképzelt* másik dokumentumot, az „Új Magyar Szocialista Párt” kiáltványát, amely – mint az összevetésből kitűnhet – csak néhány ponton lett aktualizálva.

A XIV. kongresszus állásfoglalása a Magyar Szocialista Pártról¹

„Hazánk történelmében lezárult a Magyar Szocialista Munkáspárt nevével fémjelzett korszak. A szocializmus eddig volt koncepciója, a sztálini eredetű rendszer felélte minden társadalmi, gazdasági, politikai és erkölcsi tartalékát, alkalmatlan arra, hogy lépést tartson a világ fejlődésével. Ezzel az MSZMP, mint állampárt története véget ért. Az átfogó és gyökeres társadalmi, gazdasági és politikai megújuláshoz elengedhetetlen, hogy belőle új párt alakuljon.

A kongresszuson létrejövő új párt kíméletlen őszinteséggel szembenéz elődje múltjával. Elhatárolja magát a bűnöktől, a tévesnek, hibásnak bizonyult elvektől és módszerektől. Szakít bürokratikus pártállam rendszerével a demokratikus centralizmus elvével. Az alakuló új párt ugyanakkor az MSZMP-n belüli reformtörekvések örökösének tekinti magát. Maradéktalanul vállalja az emberi fejlődés egyetemes értékeit, a humanizmust, a szabadságot, a demokráciát, valamint az értékteremtő munka tiszteletét.

Folytatója a szocialista és kommunista mozgalom időtálló hagyományainak, magáénak vallja, hogy a szolidaritás és a társadalmi igazságosság és az emberi szabadságjogok eszméi nem állíthatók szembe egymással. Nem engedhető meg az sem, hogy a piac ellenőrizhetetlen erői felülkerekedjenek a szociális és kulturális értékeken.

A párt egyik örököse a magyar progresszió legjobb törekvéseinek, a haza és haladás eszméinek, a Duna-menti népek sorsközössége gondolatának. Szoros és szerves kapcsolatot kíván fenntartani mind a reformra törekvő közép- és kelet-európai baloldali pártokkal, mind pedig a világ reformkommunista, szocialista és szociáldemokrata pártjaival.

Az új reformpárt a saját munkájuk alapján jövedelemben részesülők, a kisvállalkozók, magyar és más nemzetiségű honfitársainak pártja. Működésének elvei közé tartozik a világnézeti és politikai türelem, az áramaltok szabad és önkéntes szövetsége.

Pártunk állampártból korszerű baloldali szocialista mozgalommá, a tagság által ellenőrzött politikai tömegpárttá válik, amely kezét nyújt minden demokratikus, haladó magyar erőnek. Kész a demokratikus szocializmus céljait követve, a jogállam törvényeit

¹ Forrás: Vass Henrik (szerk.): A Magyar Szocialista Munkáspárt határozatai és dokumentumai 1985-1989. Interart Stúdió 1994. 646. p

mindenkor tiszteletben tartva valamennyi együttműködésre vállalkozó erővel összefogni, hogy az ország kijusson a válságból. Hozzá kíván járulni a vegyes tulajdon, a szociális piacgazdaság és az önkormányzatok rendszerére támaszkodó parlamenti demokrácia kiépítéséhez.

A gyökeres politikai megújulást a kongresszus a párt elnevezésével is kifejezésre kívánja juttatni. A jogfolytonosságot fenntartva bejelenti a Magyar Szocialista Párt megalakulását. [...]

Az MSZP elképzelt 2009. október 7-i kongresszusának elképzelt állásfoglalása

„Hazánk történelmében lezárult a *Magyar Szocialista Párt* névvel fémjelzett korszak. A *szociáldemokrácia, és a végletekig piacpárti kapitalista rendszer* felélte minden társadalmi, gazdasági, politikai és erkölcsi tartalékát, alkalmatlan arra, hogy lépést tartson a világ fejlődésével. Ezzel az *MSZP mint kormánypárt* története véget ért. Az átfogó és gyökeres társadalmi, gazdasági és politikai megújuláshoz elengedhetetlen, hogy belőle új párt alakuljon.

A kongresszuson létrejövő új párt kíméletlen őszinteséggel szembenéz elődje múltjával. Elhatárolja magát a bűnöktől, a tévesnek, hibásnak bizonyult elvektől és módszerektől. Szakít *a döntések centralizálásán alapuló rendszerrel, a koncepciótlanság – programmá emelt* – elvével. Az alakuló új párt ugyanakkor az *MSZP-n* belüli reformtörekvések örökösének tekinti magát. Maradéktalanul vállalja az emberi fejlődés egyetemes értékeit, a humanizmust, a szabadságot, a demokráciát, valamint az értékteremtő munka tiszteletét.

Folytatója *a szociáldemokrata és liberális mozgalom* időtálló hagyományainak, magáénak vallja, hogy a szolidaritás és a társadalmi igazságosság és az emberi szabadságjogok eszméi nem állíthatók szembe egymással. Nem engedhető meg az sem, hogy a piac ellenőrizhetetlen erői felülkerekedjenek a szociális és kulturális értékeken.

A párt egyik örököse a magyar progresszió legjobb törekvéseinek, a haza és haladás eszméinek, a Duna-menti népek sorsközössége gondolatának. Szoros és szerves kapcsolatot kíván fenntartani mind a reformra törekvő közép- és kelet-európai baloldali pártokkal, mind pedig a világ *szocialista és szociáldemokrata pártjaival*.

Az új reformpárt a saját munkájuk alapján jövedelemben részesülők, a kisvállalkozók, magyar és más nemzetiségű honfitársainak pártja. Működésének elvei közé tartozik a világnézeti és politikai türelem, az áramaltok szabad és önkéntes szövetsége.

Pártunk *egy enervált, saját képességein túlterjeszkedett pártból* korszerű baloldali szocialista mozgalommá, *az európai baloldali progresszió vezető erejévé* válik, amely kezet nyújt minden demokratikus, haladó magyar erőnek. Kész a demokratikus *jogállamon alapuló kapitalista berendezkedés* céljait követve, a jogállam törvényeit mindenkor tiszteletben tartva valamennyi együttműködésre vállalkozó erővel összefogni, hogy az ország kijusson a válságból. Hozzá kíván járulni *a szociális piacgazdaság és az erős önkormányzatok rendszerére támaszkodó parlamenti demokrácia megerősítéséhez*.

A gyökeres politikai megújulást a kongresszus a párt elnevezésével is kifejezésre kívánja juttatni, *éppen ezért a jogfolytonosságnak még a látszatát is elkerülve bejelenti az Új Magyar Szocialista Párt megalakulását.*”